

Milliseid mängu häälimisostkuse arendamiseks võiks mängida?

Mänguasjade sorteerimine esimese hääliku järgi

Hakake lapsega otsima mänguasju, mis algaksid teatud kindla häälikuga (nt P – pall, pusle, poni, plastiliin).

Abi: kui laps otsitavat häälikut ei taju, häälige talle sõna tervikuna ette, vajadusel kasutage materialiseerimisvahendeid.

Aardelaegas

Lapse ees on mitu mänguasja. Häälige lapsele ette ühele esemele vastav sõna (nt a-u-t-o). Laps peab aru saama, mis sõna te häälisite. Kui laps saab õigesti aru, võib ta vastava eseme (aarde) endale võtta. Seejärel häälige sõna koos (vajadusel koos materialiseerimisvahenditega).

Abi: osutage ise esemele ja häälige (nt osutate autole ja häälite a-u-t-o) seejärel öelge lapsele sõna tervikuna ette, vajadusel häälige sõna uuesti.

HÄÄLIKUNIMED

K, G = /k/, mitte KAA

P, B = /p/, mitte PEE

T, D = /t/, mitte TEE

H = /h/, mitte HAA

L = /l/, mitte ELL

N = /n/, mitte ENN

M = /m/, mitte EMM

R = /r/, mitte ERR/ÄRR

S = /s/, mitte ESS

J = /j/, mitte JOTT

V = /v/, mitte VEE

Vajadusel pöördu logopeedi
või eripedagoogi vastuvõtule

Hariduse Tugiteenuste Keskusesse

Tähe 56,50103 Tartu

☎ 746 1000 ✉ htk@htk.tartu.ee 🌐 www.htk.tartu.ee

Materjali koostas
Siiri Niine

Hariduse Tugiteenuste Keskus

HÄÄLIMINE

Juhend lapsevanemale

**Miks on häälimine oluline
ja kuidas seda lapsega
koos kasutada?**

Häälimine tähendab sõna häälendamist **häälikhaaval**. Häälimine on vajalik selleks, et laps hakkaks tajuma sõna kõige väiksemaid osi – häälikuid.

Häälikute eristamise võime on väga oluline – see toetab lapsel õige häälduse ja õigekirja kujunemist.

Häälik ei ole sama, mis täht. Tähti me näeme ja kirjutame, aga häälikuid kuuleme ja hääldate.

Lapsevanem saab lapse häälikanalüüsi oskusi arendada mitmel viisil:

1. Lapsele sõnu ette hääldes
2. Lapsega koos hääldes
3. Suunates last sõnu häälima
4. Häälitud sõnadest koos lapsega häälikuid otsides

HÄÄLIMINE ON LIHTNE

Teada tuleb järgmisi märksõnu:

1. Häälida järjest kõiki häälikuid sujuvalt, ilma pausideta

M – U – N – A

2. Kasuta ainult häälikunime

M = /M/, mitte EMM

J = /I/, mitte JOTT

M – A – I – A

vt. kõiki häälikunimesid voldiku tagant

3. Kahekordne täht häälitakse ühe häälikuna

P – A – L

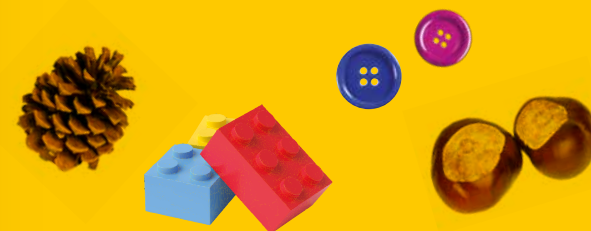
Häälimist alusta lihtsatest sõnadest:

- 1-2-silbilised
- ilma häälikuühenditeta
- esimene häälik vokaal või kaashäälik (v.a K, P, T)

Nt: **onn, uss, suu, ema, isa, muna, sall, lill, vurr, suss, vile** jne.

Kuidas aidata lapsel häälitavat sõna lihtsamini tajuda?

Esialgul on kasu **materialiseerimisvahenditest** (nööpidest, kastanimunadest vmt), mis aitavad häälikuid tähistada.

Sõna hääldes paigutage iga hääliku tähistamiseks lapse ette üks nööp (või muu ese). Kui kogu sõna on häälitud, näeb laps enda ees sõna tervikuna (nööpide või muude esemete reana). Häälimisega samaaegselt osutage vastavale nööbile reas.

